

Lo Planter

GUANYADOR DEL PREMI BUTACA 2018 DE DANSA AMB L'ESPECTACLE "A VORE"

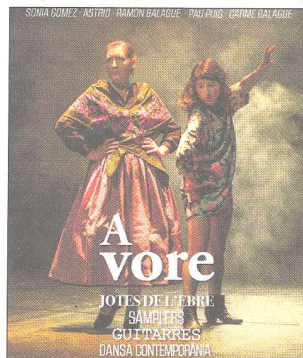
Lo Planter és una escola de ball, cant i música tradicional amb seu a Tortosa. En els darrers anys ha aconseguit plantar la llavor per recuperar i revalorar els balls i músiques populars i tradicionals. Entre les classes de ball i veu setmanals, els tallers d'instrument, ball i veu en caps de setmana, i projectes diversos, tres integrants del Lo Planter han tingut temps per aventurar-se a fer el projecte artístic "A Vore" on han portat les jotes ebrenques a guanyar un Premi Butaca a la millor producció de dansa de Catalunya del 2018.

Parlem amb Ramon Balagué Altadill, component de Lo Planter i responsable de la idea artística i Pau Puig, director musical de Lo Planter.

Quan i per què neix Lo Planter?
Lo Planter va néixer com una inquietud de diverses persones per seguir transmetent els coneixements que ens havien llegat la gent gran, o que havíem après llegint i escoltant aquelles coses que la majoria de la gent no valora perquè no coneix. Volem transmetre estes maneres de ballar i xalar típiques de l'Ebre i que són alhora comunes a tants altres territoris. I aprendre'n més i més portant Lo Planter a gent d'altres territoris a compartir. I també volem trencar tòpics i reivindicar els fandango, les seguidilles, els boleros, els cants de batre, altres maneres de tocar... i la necessitat d'aprendre balls d'altres territoris perquè actualment, a les Terres de l'Ebre, sembla que només existeixi la jota. I això és també un tòpic. Volem tenir un lloc on ensenyar a xiquets i xiquetes, joves i grans i crear un planter de relleu generacional. Actualment la jota té molta salut comparat en fa 20 anys, i ara també hi ha diferents visions sobre el ball i la música. Visions immobilitistes, visions trencadores, visions identitàries, la part ritual, la part festiva, la visió docent... Natros volem un espai on ensenyar i convidar a gent a explicar els seus coneixements i la seua visió sobre la música tradicional. Un espai per sumar i aprendre compartint.

Estàvem oblidant les nostres formes de ball?

Va haver-hi un moment al segle XX on quasi s'oblida. La suma de les músiques que venien de fora, la dictadura, les noves maneres de viure, l'anhel de ser modern i girar l'esquena a allò «de poble», la tecnologia amb la tele i la ràdio, els nous balls de moda... tot això sumat a la decisió política de «folkloritzar» l'herència popular, que ja venia del segle XIX. Tot un seguit de grans canvis socials i polítics van aconseguir que arribéssim a menystenir lo propi. També un cert esnobisme. Es pot dir que s'ha perdut moltíssim. Però lo que no s'ha perdut ho volem cuidar com un tresor. És una herència que miraculosament ha

arribat a les nostres mans superant totes les barreres que li ha posat la història. Volem fer d'aquesta herència algo nostre de nou, vivenciar-la des del present i fer-la compatible en com som ara.

I dintre d'aquest projecte neix l'espectacle "A Vore" que fusiona els estils tradicionals i moderns.

Sí, és una proposta creativa a partir d'este substrat cultural ebrenca. Ens hem basat en el llibre "Del folklore Tortosí" de Joan Moreira, publicat a principis del segle XX. És un retrat meravellós de la societat tortosina de finals del XIX principis del XX. Allà es parla de cantadors antics, maneres de parlar i xalar, de com la música i el ball vertebren la festa i, a través d'ella, la societat. Parla dels cantadors com a fenòmens socials, de remeis casolans que avui el Ministeri de Sanitat declararia heretgia, i hi mostra també partitures amb melodies que ja no es toquen actualment. Aquest llibre, amb les històries que conta, és el que vertebra l'espectacle. També hem tret molta informació d'articles que Moreira escrivia per a un diari. Però també hi ha tot allò que hem conegut nosaltres, i tot que hem après de gent com Lo

Canalero, Lo Teixidó, Lo Noro, Ramon Balagué Jarque, JM Chavarria... A partir de tot això i amb la voluntat de dinamitzar les fronteres dels conceptes «modern» i «tradicional» hem posat la nostra creativitat a treballar.

M'agrada pensar que la música ha evolucionat per transmissió oral amb incorporacions noves de músics excepcionals, altres menys excepcionals, contextos que la feien mutar (carrer, tavernes, escenaris, discoteques, festivals, internet...), La transmissió oral mantenia viva la música, el ball i el cant. El fet de transmetre oralment acaba fent mutar, per voluntat, per necessitat o per accident, allò que es transmet. I el que es transmet varia, muta, s'adapta, però mantenint la relació inseparable amb allò que el fa ser el que és. Fixar una música en una partitura o a través d'una gravació serveix per a intentar que no s'oblidi, però també la fixa i la fa immutable. A partir d'aquell moment aquella música sempre es tocarà més o menys de la mateixa manera. I això té molt a veure en la creació. De vegades vius la música a través de la música que fan altres, o interpretant-la. Altres tenen la necessitat de crear-ne de nova. En "A Vore" hi ha una mica de tot això. Ja que des del primer moment hem utilitzat la premissa de: "Que passaria si?...". A Vore és una resposta artística a una reflexió sobre esta cultura "tradicional" i la "moderna". Sembla transgressor barrejar lo antic en lo modern quan hauria de ser lo més normal. Em ve al cap un fenomen fascinant a Àfrica en com los músics han assumit les noves tecnologies per fer música i ho han integrat perfectament en la seua cultura festiva. Això hauria de ser lo més normal.

Quina seria la diferència entre lo que és popular i lo tradicional?

Uí, és una pregunta molt interessant. Tradicional és allò que ens ve d'una tradició, d'una manera de fer que té uns codis concrets. Lo tradicional va ser

modern, trencador en el moment en què va aparèixer en la història. Podia venir d'una imposició, d'una necessitat, d'una adaptació... Va agradar, va arrel·lar i la gent ho va utilitzar i amb el temps es pot convertir en tradició. Fins i tot amb el temps, la població arriba a perdre consciència de si aquest fet, que ja anomenen tradicional, té autoritat o no, o fins i tot en quin moment de la història s'origina. Se'l considera seu i s'hi identifica. Una cosa tradicional pot ser popular o no. I a l'inrevés. Allò popular és allò que el poble s'apropia, que utilitza o vivència de manera massiva. Algo amb el que se sent identificat, sigui antic o no, com per exemple el mòbil, l'ordinador, el regueton, Mozart, els Beatles... a nivell planetari. Els castells, els calçots... a nivell de Catalunya. Alguns balls de seguici de festa major a nivell local, la jota a nivell local en alguns indrets... Avui en dia poques coses de la música tradicional són populars. Però sí que és cert que la majoria de coses que són populars acaben desapareixent amb el temps substituïdes per unes altres. En canvi hi ha aspectes de la tradició que han superat el pas dels segles i han sigut populars fins fa relativament quatre dies. I això és clarament un miracle.

Per acabar parlarem d'"A Vore", un magnífic espectacle que barreja la jota tradicional, la dansa contemporània, la música electrònica i que ha estat premiat als Premis Butaca de dansa 2018. Quan el podem tornar a gaudir a les Terres de l'Ebre?

Esperem que prompte! Vam actuar a Tortosa al maig, quan potser el projecte era massa jove, i poca gent es va assabentar que actuàvem. Estem pensant en liar-la fent alguna cosa, però encara és massa prompte per publicar-ho. De moment anem actuant per Catalunya. Esperem que algun Ajuntament del nostre territori els agrade la idea de programar-mos!